

СЛАВА

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНИЕ.

За нравственно образование и умственно развитие.

Издава сѣки мѣсяць на сѣщія форматъ.—
Годишна цѣна е: гр. 24. предплатени за насѣдѣ.

Писма или статіи ще ся отправятъ до Изда-
теля въ Руссе.— Неплатени писма не сѣ пріети.

**Тако да просвѣтитѣ свѣтъ вашъ предъ челоуѣки,
іако да видатъ ваша добра дѣла. (Мат. 5. 16.)**

Казали сме много пакти въ този лѣстъ, че днешнитѣ наши свещеници като служители на святія олтарь въ длъжностъ имъ спада да ся грижатъ за народното образование, като иматъ за примѣръ, апостолитѣ и другитѣ благочестиви мъжю, които сѣ ся мѣчили и служили на Христіанското поле; съ родолюбіето си, съ постоянството си, съ мъдритѣ си свѣти и поу- ченія, старитѣ Христови пастири сѣ сполучили да распространятъ и утвърдятъ истинното божественно ученіе почти въ сичкитѣ старни на свѣта, което съществува даже и до днесъ.— Въ последно врѣме, особено въ днешній вѣкъ, ний виждаме че навредъ изъ отечеството ни, народа има голѣма нужда отъ *любовъ и сгласіе*. Ето родолюбиво дѣло, за нашитѣ днешни сви- денници, съ което трѣба да ся занимаватъ неуморимо. За всяко нѣщо е нужно да има сг- ласіе, което помага да ся извършатъ най-тежкитѣ предирітія, слѣдователно то трѣба да ся бѣ между народа най-много. А кой е затова опредѣленъ и длъженъ? Кой има влияние да върши това? Кой другій, ако не ся погрижатъ свещеницитѣ? Кой ся е задлъжилъ и предъ Бога и предъ народа че ще проовѣдва миръ и любовь на стадото си?... Това е навѣрно твър- дѣ добръ познато на нашитѣ свещеници, но тѣ нѣкакъ си не оцѣняватъ свитото си званіе, не ся считатъ за най-първи народни вѣснитатели, затова вижда се не зематъ въ вниманіе, како иска днесъ духътъ на врѣмето, какво иска нашата духовна самостоятелность за да ся под- трени и запази. Но слѣдствіята отъ тѣхната немарливость, ще имъ открѣятъ коги да е, че сѣ згрѣшали крайно за дѣто не сѣ изпълнявали най-святитѣ си длъжности. Наукитѣ напре- дватъ и ся развиватъ, а моралътъ, духовното образование, да ли напредватъ и тѣ? Божествен- нія страхъ, да ли съществува днесъ въ нашия Христіанскій свѣтъ? Тія питанія сѣ отъ го- лѣма важность днесъ за насъ. Но рѣшеніе очакватъ отъ свещеницитѣ, тѣхна е длъжность да поситатъ: на кой степенъ са намѣрваднесъ нашия народъ въ морално отношение? И да садятъ едно обясне іе на свѣта: какво трѣба да ся върши и какъ да ся постъпи, за да ся запази истинното нравственно образование между нашия народъ, който е билъ и е до толкосъ богобоязливъ, щото при такива едни слаби пастири и при толкосъ свирѣни духовни архипа- тири, той пакъ е запазилъ словото Божіе не по редимо, задържалъ е нравственіюста, като първо условіе за неговото съществуваніе и развитіе. Нашитѣ свещеници до днесъ не сѣ биле а народа онзи лекъ за тѣхнитѣ болки каквито би трѣбало да бѣдатъ. Тѣ са биле къмъ сич- то хладнокрѣвни, но и пакъ виждаме че вѣрата е останала твърдо законана въ душата на всяка една Христіанска душа.

За всяко едно нѣщо въ народній животъ трѣба да предходи едно приуготовление, безъ което не може да ся произвѣде нищо. Защо ся трудятъ днесъ сичкитѣ образовани народи а жщо и ній? Не е ли за едно по-добро съвършенство и напредкъ? Ний са оплакваме отъ не- бѣжеството, отъ сиромашеството; слѣдователно длъжни сме да ся потрудимъ за да ся избавимъ тѣ него, да ся боримъ противъ сичко което е вредително, ако искаме да ся наслаждаваме съ лагодатъта на днешнія просвѣщенъ вѣкъ, и да бѣдемъ и ний снабдени съ сичкитѣ душевни тѣлесни съвършенства. За да не ни проладне трудътъ когото полагаме ежедневно за морал- ото си и умственно развитіе, длъжни сме да ся трудимъ съгласно и братски сички колкото не живи. Въ днешно врѣме този е най-главній задаткъ за сѣкій родолюбивъ Българинъ и вѣренъ Христіанинъ. Родолюбіето трѣба да владѣе въ душата на сѣкого и да нѣма лукави цели. А свещеницитѣ, ако искатъ да не ся посрамятъ съ дѣлата си предъ Бога и предъ народа, ако искатъ да засвидѣтелствуватъ въ сѣкій случай че иматъ добро влияние въ ста- ото си, и че ся грижатъ за спасеніето му, то длъжни сѣ да ся отличаватъ съ *родолюбіето*

и съ *животътъ* си въ сѣкій случай между народа. Тѣ споредъ положеніето си, могатъ да принесжтъ най-голѣма полза на родътъ си, стига само да иматъ воляж. Свѣщенникитѣ, съ подбужданіе стадото си въ сѣкій случай на родолюбиви осѣщанія къмъ правдата и истинната, съ обученіята си въ братска любовь и съгласіе, което е първо условіе на щастливъ успѣхъ, съ такива едни поученія, нашитѣ священници би показали, че сж достойни последователи на онія славни и родолюбиви мъже, които си жертвувахъ и живота, за нашето избавленіе и просвѣщеніе, потвърдили би явно на родътъ си, че распространяватъ Христовата наука за украшеніе на животътъ на повѣренното имъ отъ Бога стадо.

Тѣй родолюбиво като работи сѣкій Българскій свѣщенникъ би билъ винаги за примѣръ и като едно свѣтло лице между братіята си, и на сичкитѣ народни родолюбци, ималъ би отъ всякого най-голѣма почетъ и уваженіе, а още при това и твърдо увѣреніе на душата си, че е той правій служител на Господа Бога Исуса Христа, че е истинскій пастиръ на стадото си, което никоги нѣма да му остане длъжно за добринитѣ. И дѣлата на такъвъ свѣщенникъ, навѣрно ще ся просвѣтятъ предъ сичкитѣ чловѣци, когато видятъ че сж добри.

МОРАЛНИ ПОУЧЕНІЯ *)

„Тогда приведоша къ немѣ дѣти, да рѣцѣ возложитѣ на нихъ и помолитса; а ученицы же запретиша ихъ. Исусъ же рече имъ; оставите дѣтей, и не возбраните имъ принти ко мнѣ: таковыхъ во есть царство небесное. И возложи на нихъ рѣцѣ отиде отъдѣ.“ (Мат. Х.)

Голѣмъ и достоенъ човѣкъ е онзи, който направи голѣми и възвишенни дѣла, за да го спомѣнуватъ вѣчно; голѣмъ човѣкъ е онзи, който преобърне свѣтътъ съ нови и важни мисли, на които ся основава общето чловѣческо благо, или който изнамѣри и открие знаменити закони и искусства, които служатъ за въ полза на човѣщината.

Такива велики мъже е имало въ сѣкій народъ и въ сичкитѣ векове. Но надъ сичкитѣ тѣя знаменити, прочути и велики мъже, възвишава ся *Богочеловѣкътъ Исусъ Христосъ*, основател на Божественната наука, която е Той донесълъ отъ небето, и съ нейната помощъ е извелъ хората отъ заблужденіе, празновѣріе и отъ сичко онова, което понижава чловѣческото достоинство, и е възвисилъ човѣка съ правдата, истинната, честъта и съ любовьта до най-високъ степенъ, а съ животътъ си оставилъ е живъ образъ отъ честность и всяка добродѣтель, на което сичкія чловѣческій родъ ще ся огледва вековѣчно. Споредъ както слънцето дава свѣтлина на сичкитѣ звѣзди, тѣй сжщо и Богочеловѣкътъ освѣтлява помраченія чловѣческій разумъ, когото е покривала хилядо-годишна тъмнина.— Богочеловѣкътъ не ся е възвисилъ до толкосъ само съ божественната си наука, която е имала благодатни следствія за човѣка и която е основала радостно и благоприятно щастіе тукъ на земята, но възвисилъ ся е още и съ това, защото Неговото намѣреніе не е било ограничено, но Той е билъ безграниченъ, давалъ е и богати, душевни дарове. Това божественно милосердіе е давано и на малкитѣ дѣтца, и е вливалъ въ тѣхнитѣ нежни и неразваленни сърдца духъ отъ мъдрость и любовь къмъ Бога, къмъ ближнитѣ и къмъ сичко онова, което е честно и праведно.

Да сравнимъ основателитѣ на многоразличнитѣ вѣри на земята отъ старо вѣреме, чакъ до днесъ, и ще ся увѣримъ, че вѣрата на нашія основателъ е най чиста, най-бл городна и свѣта, която съ помощъта на любовьта Божія съединява сичкитѣ чловѣци въ единъ духъ, и проповѣдва братска взаимна любовь между сичкитѣ народи; между свободнія и робътъ, между богатія и сиромаша. Не е ли жалостно нѣщо, когато едни братія не живѣятъ въ съгласіе по между си, само по причина на разнитѣ си мисли, или заради собственитѣ си матеріални интереси, а тѣй сжщо не е ли голѣма тѣтъж и за цѣли народи, когато сж раздѣлени по между си отъ разнитѣ си мисли и за възвишеніе единъ надъ другій? Но туй нещастіе Богъ е оничтожилъ съ Божественната си любовь, за туй и занимава той първото мѣсто между великитѣ мъже на свѣта, между борцитѣ за вѣрата. Но на жалость чловѣческитѣ

*) Говорено на ученицитѣ въ крайното училище въ Руссе на общитѣ имъ разискванія.

страсти като неможах да оничожатъ благотворната целъ на Христiанската вѣра, за това ся родихъ разни нещастiя между Христiанитѣ, които тражтъ даже до днесъ. Правдата Божiя наказва водителитѣ на тiя нещастiя, страшемъ вѣкъ отъ старна на чловѣцитѣ навредъ ечи жестоко, и търси цѣрь противъ заблужденiята или противъ чловѣческитѣ себичности, които сж раздѣлили Христiанството на разни вѣри; едната презира другата, гонихъ само зтова, за дето не ще да ѝ ся покори. А кому да ся покори? На Христовата вѣра ли? Никакъ! Но кому? На страститѣ на водителитѣ, които сж раздѣлили Христовата вѣра, и носятъ само едно имѣ че иматъ вѣра, а дѣлата на вѣрата сж замѣнили съ кое какви измишленiя, основани ушь на Христовата наука? Но кой е тосъ човѣкъ, който не види тѣхното лукавство, покрито съ облакъ Христiанскiй, а съ антихристически мисли? Може ли великото вселенско зданiе да стой на безосновенъ и твърдъ темелъ, който трѣба да бжде основанъ на твърдъ камъкъ, а не на пѣськъ? Отистинна чи неможе! Тѣй сжщо великото вселенско зданiе на нашата Христiанска вѣра, основано на разни чловѣчески измишленiя, не е твърдо, по тѣзи причина ся колебае основанието на Христiанското общо щастiе, а това щастiе не е нищо друго, освѣнь самата Божественна любовь, съ която ни преграща небеснiя Отець, и иска щото и ний да прегърнемъ единъ другиго съ сжщата любовь, макаръ и да бждемъ отъ каквато щемъ народность и порекло. Това е истинно то и непоколебимото основанiе на нашата вѣра и общото щастiе на Христiанскiя свѣтъ.

Отговаря ли на Христiанската целъ онзи, който не обича другиго Христiанина за туй, за дето не е отъ неговата народность? Това позволява ли Божественната любовь, и съ тиранство може ли да ся произвѣде общо щастiе? За общото благосъстоянiе на Христiанскiя свѣтъ, нужна е и обща Христiанска искренность и нежна любовь, която е показаль Спасителтъ на чловѣческiя родъ, даже и на самитѣ дѣтца, върху които сега ще говоримъ.

Христосъ Спасителтъ като правяль благотворни дѣла на хората, които сж ся надѣвали на него и които сж вървали въ неговата наука съ чисто сърдце, нѣкой майки си донасявали дѣтцата при Него за да ги благослови. Ученицитѣ Христови като видѣли, че учителтъ имъ е уморенъ, или може би да сж мислѣли че дѣтцата незаслужватъ неговото вниманiе, захванали да забраняватъ на майкитѣ да не ся приближаватъ при него съ дѣтцата си. Но Исусъ като ги видѣ каза имъ съвсемъ благонаклонно: *„Оставьте дѣцата и не имъ забранявайте приближавакiето имъ къмъ мене: защото на тѣхъ е царството небесно.“* — Ако Исусъ мисляше, че неговото вниманiе заслужватъ само онiя, които сж отъ голѣмо званiе или достоинство, то той не би далъ на дѣтцата никакво вниманiе, но Той като Отець на сичкiя чловѣческiй родъ приемаль е съвсемъ радостно и нежитѣ дѣтца при себѣ си, които не сж биле кръстени, та ги е благославяль и удостояваль за царството небесно, и това благословенiе е служило на дѣтцата за кръщенiе и очищенiе отъ първороднiя грѣхъ. — Но за насъ е важно това питанiе: защо е казалъ Исусъ: *Небесното царство е за дѣтцата?* Да, небесното царство е за тѣхъ, защото тѣ по причина на невинностьта си стоятъ въ по-близо съединенiе съ Бога, защото нищо не сж згрѣшили. Дѣтцата безъ съмнѣнiе гледатъ небеснiя си Отець, въ сичкитѣ нѣща, които ги обкружаватъ. Тѣй тѣ като гледатъ на небето, слънце, мѣсяць, звѣзди, сжщо и на земѣта многоразлични растенiя, трѣви, цвѣтя и др. гледатъ и Творца си, който е създалъ сичко. Дѣтцата радостно приематъ онова, което е почтенно и праведно, което имъ съобщава Богъ, споредъ както е съобщаваль на Адама въ рай, и тѣ радостно слушаъ като ся пѣе църковно пѣнiе. За дѣтцата е небесното царство, защото тѣ нѣматъ неприатели, нето искатъ ничтожна слава, честь и достоинство, по тѣзи причина тѣ считатъ сѣкого за свой прiятель. Надъ тѣхъ не владѣе никаква страсть, тѣ не знажтъ за лукавство, не знажтъ за властолюбiе, нето за интрига. Тѣ мислятъ: че сичкитѣ хора сж добри, зтова и не ся божтъ отъ никого. Ахъ, блаженно е дѣтинското състоянiе, въ него ся види Творчевата благодать и чловѣческата целъ, че е той създаденъ за блаженство както тукъ на земѣта, тѣй сж

що и въ бъдущія вѣченъ животъ. Когато би ся подкрепяло това блаженно състояніе съ благоразумно възпитаніе словомъ и дѣломъ, то би ся утвърдило въ човѣка и тогасъ сичкія чловѣчскій родъ би билъ въ блаженно състояніе. Тогасъ не би било нужно да има сѣкій царъ войска, и да ся бѣжтъ толкосъ немилостиво, да ся харчатъ пари и др. Да ли не би било по-добрѣ съ тія разноски да ся отворятъ училища и други благотворни завѣденія, и да ся подкрепи общото чловѣческо развитіе, което иска самата чловѣческа природа, даже и самъ Богъ? Кой не чува оплакваніята на сичкитѣ същества, отъ претисненіята на чловѣчскитѣ страсти, властолюбіе и славолубіе?— Такива противъ религіозни постѣпки, родили са мразеніе и гоненія и противъ самата вѣра. Но тія гоненія не сж праведни, защото не сж основани на истинната. Сичкитѣ народи си иматъ граждански закони, и тѣ сж направени за туй, дето съ тѣхъ да ся опази редъ въ земѣта, и тія закони сж предадени на нѣколко души, за да извършватъ сичко, споредъ както пише въ тѣхъ, но какъ ся изпълняватъ законитѣ? Едни, които иматъ чиста свѣсть, изпълняватъ ги точно, а други като сж заразени газѣтъ ги предъ другитѣ, и съ това причиняватъ една ненависть както противъ законитѣ, тѣй сжщо и противъ управленіето. А кой е тукъ кривъ? Законитѣ ли? Не, онія сж криви, които ги злоупотребяватъ. Тѣй сжщо става и съ вѣрата. Христіанската вѣра споредъ основаніето си, има тѣсъ цель: да съедини сичкитѣ чловѣци безъ разлика въ едно цѣло тѣло и въ единъ духъ, защото сичкитѣ хора иматъ еднаква природа и сж създадени за една цель, за да ся наслаждаватъ сичкитѣ отъ Божіята благодать и отъ разумната свобода, която не може да ся вкорени, безъ братска и взаимна любовь на сичкія Христіанскій свѣтъ. Основаніето на вѣрата излага Спасителтъ съ тія думи: *„Възлюбихи Господа Бога твоего, всемъ сердцемъ твоимъ; и всею душою твою. Возлюбихи ближняго твоего, яко самага себе.“* Това е основаніето на нашата вѣра и това е нейната цель! Следователно онія, които не живѣтъ по тія основанія, можатъ ли да осѣщатъ драгоценнитѣ благодати на Христовата вѣра и по тѣхъ да ся управяватъ? Отистинна че не можатъ. Прочее не трѣба да ся мрази на вѣрата, но на онія които злѣ сж разбиратъ и злоупотребяватъ, които търсятъ разни средства, за да ни заблудѣтъ и тѣпчатъ. Отъ туй слѣдва че ний имаме двѣ длѣжности, едната е да живѣемъ и да работимъ по основаніята на нашата Христіанска вѣра, а другата е да ся пазимъ отъ онія хора, които подъ видъ на Христіанство искатъ да ни завладѣтъ, за да имъ служимъ като безсловесни животни. Споредъ както ни бѣхж завладѣли Гърцитѣ. Тѣй като постѣпваме, трѣба да съжالياваме онія хора, които злоупотребяватъ нашата Христіанска вѣра, и по примѣрътъ на нашя Спасителъ да имъ кажемъ: *Отче опрости имъ, не вѣдятъ бо что творятъ!*— Таквъсь Христіанско разположеніе показва нежното невинно дѣтинско сѣрдце, заради това то ще чуе блаженнитѣ думи на Спасителя си: за тѣхъ е небесното царство, въ което царство ще живѣтъ безконечно.

Богъ е источникътъ на всяко благо, което излиза отъ сѣщія источникъ, но който желае туй благо, той трѣба да е достоенъ за него още и да прилича на него, споредъ както говори самъ Богъ върху това: *„Будите свѣти яко азъ свѣтъ Господь Богъ вашъ.“*

НАДГРОБНО СЛОВО.

Говорено на покойната Г-жа Стойка Д. Изворова въ Руссе на 13 Май 1872.

О жалостенній Роде!

При най-добритѣ надѣжди и намѣренія, при най-сладкитѣ задоволствія и наслажденія, при най-гольмата радость, тогасъ обикновенно погрозява смъртъта животътъ и сичкитѣ му наслажденія съ вѣчно раздѣленіе отъ този чуденъ свѣтъ, отъ синове и дѣщери отъ роднини и пріятели.— Непонятни са чловѣчскитѣ въображенія, неописанъ е този земенъ животъ, страшни са дѣлата на чловѣчскитѣ рѣцел!

О, ти чловѣчскій роде! О, ти жалостно събраніе, прежалостни синове, дѣщери

и роднини бждете бодри прекъснете сълзитѣ на очитѣ си, дайте вниманіе на скърбнитѣ ми души. Оставете некъ сичко бжде споредъ волята Божія, некъ са помни и проповѣдва животътъ на блаженната ви покойница, не толкосъ по причина на вашата жалость, която е неизражаема, но по-вѣче отъ животътъ ѝ, и отъ родолюбивитѣ ѝ особенни за похвала дѣла и трудове!— Различенъ е наистинна животътъ на смъртнитѣ, важни са дѣлата на живушитѣ, но сичко като е тѣбно и непостоянно, трѣба да ся потрудимъ што винаги добринитѣ ни да са умножаватъ и распространяватъ, а лошевинитѣ скратяватъ и оничтожаватъ.— Неописаннитѣ мисли които са овладели умътъ ми, а особенно животътъ и дѣлата на покойницата, не ми позволяватъ да описвамъ напространно важността на човѣческія животъ, но принуждаватъ ма да са обзрна къмъ нейното мъртво тѣло, и съ насълзени очи и наскърбенно сърдце, да возопіѣхъ предъ лицето на нейнитѣ синове, дъщери и роднини, да умножа скърбта имъ, да напомня по нѣщо отъ животътъ и дѣлата ѝ, и съ това вѣрвамъ ще са умножи и вкорени споменътъ въ сърдцата на онія благодарни и щастливи души, които са биле волно удостоявани отъ плодовѣтъ на една благородна и търпѣлива Христіанска майка.

Какъ да не са жали и въздиша? Какъ да не са плаче и ридае, когато виждаме предъ очитѣ си да лежи мъртво неподвижимо тѣло, отрудено остава земнія животъ, остава милитѣ си синове, дъщери и унуки, презира радостта си, презира наслажденіята си, и немилостиво са хвърля въ тъмнія черенъ гробъ.

О! ти жалостна покойнице! До вчера си била жива, до вчера си имала едно наслажденіе отъ рожбитѣ си, до вчера си приуготовлявала да испроваждашъ на учение унуката си, а днесъ?!— О, днесъ ти си безъ чувства, безъ душа, мирно си лежишь, спокойно чакашъ да легнешъ въ тъмнія гробъ.— Забравяшь на сичкитѣ си трудове и мѣки които си претеглила въ животътъ си, не търсишь никакви отмъщения за неправдитѣ и лошевинитѣ, които ти причинихъ нѣкой злоковарни души, сичко си търпѣливо поднасяла за любовта на неякитѣ си дѣщица. Чуденъ е животътъ жалостно събраніе на покойницата, неописани са мѣкитѣ и гоненіята, които е тя претърпѣла заедно съ любезнія си съпругъ отъ злоковарни и черни души. Много горчиви гоненія е претърпѣла за животътъ си; любезниятъ ѝ съпругъ е билъ принужденъ безъ врѣме да си скрати живота, отъ неправдитѣ които му са излѣхъ надъ животътъ и имотътъ му, и той като неможа да намѣри нигдѣ правда и спокойствие, прегърна вѣчния животъ, безъ да помисли че остава родъ отъ сърдцето, който трѣба да са отхрани подкрѣпи и приготи за явенъ животъ. Тукъ оставатъ шесть неяжки дѣщица на една обезправдана и омѣчена майка, лишена отъ всяка помощъ и отъ собственія си имотъ, за да ги отхрани и възпитае. Кой може да си въобрази какви жертви сѣ биле, нужни въ такъвъ случай за да спомогне една жена първо сама на себѣ си, а още на толкосъ дѣца! Тя е била принуждена за любовта на чедата си, да са понизи и предприеме най-тежко заниманіе за да отговори на майчината си длъжностъ. А дѣйствително това е така било и свършено, покойницата съ любовта си, съ постоянството си и съ помощта Божія, претърпѣла е сичко и отхранила синове и дъщери, съ които са гордѣше на старинитѣ си; но вижда са голѣмитѣ трудове ѝ скратихъ живота, отдѣлихъ ѣхъ отъ земнитѣ наслажденія и тя днесъ отива въ вѣченъ животъ.— Такива майки са рѣдки жалостно събраніе! които да противостоятъ на всяко зло намѣреніе, които да побѣдѣтъ неправдата и да възтържествуватъ. Сичко пронада, само споменикъ не загинава, сичко е тѣбно и изложено на пропастъ, само добритѣ дѣла оставатъ да са споменуватъ отъ родъ въ родъ. Не е цельта на говоритѣ ни да похваляваме неправедно оня който умира, но единственното ни намѣреніе е да покажемъ на оставшитѣ, какво иматъ да работятъ, какъ да живѣхътъ, и на кой начинъ да са покажатъ благодарни чедата на родителитѣ си, и вѣрни на Сътворителя си. Ако има нѣкой да върши добри дѣла, тя е длъжностъ на Христіанитѣ, ако трѣба да са почитами и подпомагати, тя е наша длъжностъ, защото за насъ си пролѣ кръвта Христосъ Спасителъ. Христіанската ни вѣра е пълна съ такива поученія, стига само ние да ги приемаме и изпълняваме.

Некъ е винаги въ памятьта ви, жалостни синове, дъщери и унуки, че покойната ви майчица, е живѣла и умрѣла за васъ, че тя ви е дава животъ, тя вие въскресила, а не омъртвила, защото ви е отхранила и възпитала съ тежки жертви. Останете ъ до гроба вѣрни и признателни презъ сичкія си животъ. Посѣщавайте ъ често чернія гробъ, когато неможете да са наслаждавате отъ животътъ ъ. А ти утрудена покойнице, опрости на сички онія, които са тя обезправдали, забрави сичкитѣ жертви и трудове които си претърпѣла въ животътъ си, бжди увѣрена, че твоитѣ вѣрни чедра осѣщатъ дълбока жалостъ за изгубваніето на животътъ ти; тежко въздишатъ и плачѣтъ за твоята майчина помощъ. Най-послѣ и ние жалостно събраніе, на такава една отрудена и стара майка и вѣрна Христіанка, некъ кажемъ съ съкрушено сърдце: **Вѣчнаа паматъ. Аминъ.**

ПОЗДРАВИТЕЛНО ПИСМО. *)

Ваше Високопреосвященство

Многоуважаемій Пріятелю!

Днесъ, като ся извѣстихъ, за възвишеніето ви на Архіерейскій престолъ, душата ми почувствува една неописанна радостъ, тѣй щото неможж да ся успокоѣж, а да не дамъ едно пълно удовлетвореніе на великата си радостъ. Като познавамъ по-отблизо вашето родолюбіе, съ което ся отличавате въ Българскія народъ, като съмъ увѣренъ въ вашитѣ трудове, които полагате за народното просвѣщеніе и образование и най-послѣ като вашъ искренъ пріятель, азъ ся освободявамъ да си издамъ слабія гласъ предъ Ваше Високопреосвященство, като ви честитявамъ новото достоинство, високото званіе и святія чинъ! Дълбоко сж ви оцѣнили онія души, които ви произвѣдохж на този високъ чинъ. Тѣ са сполучили въ изборътъ си, само Всевишній некъ ви продължи живота, за да ся покажете по-достойни и благодарни на святія нашъ Творецъ, и на народнитѣ желанія и трудове.

Увѣренъ, Ваше Високопреосвященство, че вие високо оцѣнявате важността и свѣтостта на чинътъ си, увѣренъ че вие имате една и сжщата цель т. е. да обичате полезното, а да гонитѣ вредителното, то вѣрвамъ съ пълно убѣжденіе: че вие ще си удвоитѣ трудоветѣ, за да бранитѣ Христіанската вѣра, отъ заблужденія, да проповѣдвате по-рѣвносно словото Божіе на повѣренното ви отъ Бога стадо, да давате удовлетвореніе на обезправданитѣ, да утѣшавате плачушитѣ, а особено да ся грижите за народното правесвенно образование и умственое развитіе. Имайте винаги въ умътъ си Ваше Високопреосвященство народното благополучіе и щастіе, наблюдавайте винаги правдата и истинната, бждете въ сичко предосторожни и дерзостни, подкрепяйте винаги моралътъ, като основаніе на народното ни съществованіе, и благополучіе, и тогасъ бждете увѣрени че неврѣменно ще ся удостоятъ съ Спасителнитѣ Божественни думи: „Благій, добрій и вѣрный раке! о малъ ми възъ еси вѣренъ, нѣдъз многи ми та поставлю, вниди въ радостъ Господа Бога твоего.“ **Аминъ.**

Съ високопочитаніе
пріятелтъ ви
Т. Х. Станчевъ.

Русс 12 Ноемрія 1872.

КАНОНИЧНО ПРАВО.

Отдавно врѣме, като мислѣхме на кой начинъ ще можемъ да дадемъ на нашето священство и на народа въобще по-точни свѣденія чрезъ печата върху църковнитѣ ни канони; днесъ обаче съ благодареніе ся удостойхме да видимъ печатано въ „*Православле*“ каноничното право на нашата Вѣсточна православна църква, което ако и да е много пространно, то пій ще ся потрудимъ да обнародваме, по-нуждитѣ точки, за да иматъ читателитѣ ни едно понятіе и отъ „*Каноничното право*“ на нашата православна църква.

Понятіе за каноничното право.

Право, въобще значи съгласіе съ законътъ, и по това *Канонично право* значи

*) Настоящото писамце, испроводихме до Н. Високопреосвященство Г-нъ *Кирилъ* епископъ Видинскій, съ което му честитяваме новото достоинство и високото званіе.

съгласіе съ канонитѣ. Отъ това слѣдва: 1. че каноничното право като наука съдържа въобще църковни права. 2. канонично право, въ обективенъ смислъ е, зборъ на сичкитѣ църковни закони, по които ся опредѣлятъ правата и длъжноститѣ на църквата и на нейнитѣ членове. 3. Въ субективенъ (подложенъ) смислъ то е зборъ отъ такива права, които по основаніе на положителни закони припадатъ на църквата и на нейнитѣ вътрешни и външни отношенія.

Потребата за познаваніе на каноничното право.

Знаяніето на каноничното право е отъ голѣма потреба на священниците и отъ двата чина. На священникитѣ е нужно да знаѣтъ каноничното право за това, защото тѣ като не го знаѣтъ неможѣтъ да представляватъ църквата въ разни случаи нѣма можѣтъ да пазѣтъ интереситѣ на църквата когато не сѣ опознати съ каноничното право; като не го познаватъ тѣ можѣтъ да згрешѣтъ и да направѣтъ нѣщо което е противно на църковнитѣ закони. Най-послѣ познато е, че онзи който не знае каноничното право, не е способенъ да работи въ върховнитѣ дѣла. Каноничното право е потребно да го знае и сѣкій православенъ Христіанинъ.

Пореклото на каноническото право.

Познато е, че църквата е свободенъ зборъ отъ хора, които вѣрватъ въ Исуса Христа, които съставляватъ едно дружество зар ди постиганіе на една религіозна цель. Прочее църквата си има особенни урежденія и закони—закони, по които употребява средства, за да ся постигне тѣсъ цель, която състои въ религіята и моралтъ. А църквата е основалъ нашия Спасителъ Господъ Исусъ Христосъ, който ѣ далъ наука и уцѣство, по която да ся управлява и развива. Тая наука има важность за сичкитѣ народи и сичкитѣ врѣмена, а тя ся намира, [въ смотреніе на църковнитѣ управления]. въ Евангеліята отъ Матея, Марка, Лука и Ювана. Тукъ нѣй намиѣваме началото на каноничното право на нашата православна църква, т. е. въ ученіето на самія Исусъ Христосъ— въ евангеліята, които сме пріели отъ неговитѣ ученици.

Първото развитіе на каноничното право.

Исусъ Христосъ, до дето ся не бѣше още възнесълъ на небето, казалъ е на ученицитѣ си: *„идете и научете сичкитѣ народи, като ги кръститѣ въ имѣто на отца и сина и свѣтаго духа, като ги учитѣ да държатъ сичко, което съмъ ви заповѣдалъ, и это азъ съмъ съ васъ въ сичкитѣ дни до скончаніе века“* (Мат. 28. 19-20.) Апостолитѣ като послушахъ тѣзи заповѣди на Христа спасителя отидоха по цѣлъ свѣтъ, да проповѣдватъ неговата наука на сичкитѣ народи. На тосъ начинъ е станала христововата наука обща вѣра, която привлече въ недрата си разни народи съ разни нѣрави, обичай и религіозни обѣдѣнія. Тія околности произведохъ въ новитѣ Христіани разни мнѣнія на които е било нужно да ся даде едно направленіе. Апостолитѣ като видѣхъ, че е нужно, да ся доведѣтъ въ редъ тія мисли споредъ както трѣба, защото ся появило неспоразумленіе между Христіанитѣ въ много нѣща, то реши ся: *„въ тѣхнитѣ събранія да си расправятъ мислитѣ, и да ся пропишѣтъ правила за обширното развитіе на религіознитѣ и човеколюбиви осещанія.“* Сѣщо да ся напишѣтъ правила и за управленіето на цѣлата църква, за да може да ся обдържи единството на Христовата църква, както вътрешно тѣй и външно.

По това тія апостолски наредби, които ся намиратъ въ тѣхнитѣ исторіи и посланици, заедно съ науката и заповѣдитѣ на Исуса Христа съставляватъ сичкитѣ заедно основаніето за по-обширното развитіе на каноничното право.

По-обширното развитіе на каноничното право.

Това по-обширно развитіе на каноничното право захваща отъ дѣлата и писаніята на апостолитѣ и църковнитѣ отци, които сѣ живѣли въ първитѣ три вѣка слѣдъ Христа. Тія дѣла сѣ отъ голѣма важность, отъ които е поникнало каноничното право, и по които ще ся управлява до вѣки нашата православна църква; защото вѣр-

мето, въ което сж живѣли тѣя святи даровити и учени хора, може да ся газове златно Христѣанско врѣме.

Ето защо: 1.) Тѣ не само дето несж оставили, да угасне божественната Христѣанска наука, но още юначески ѝ поддържали, като са борѣли до смъртъ за неѣ. 2.) Тѣ не само дето сж противѣстоѣли на тиранитѣ които сж мѣчели Христѣанитѣ заради религиѣознитѣ имъ убѣжденія, но още сж помагали и утѣшавали Христѣанитѣ въ тѣхнитѣ тежки мѣки, а примѣръ сж имъ показвали сами на губилището, гдето сж полагали животѣтъ си като мѣченици за Христа. По причина на тѣхнитѣ мѣченія, много учени многобожници видѣхж свѣтлостѣта на Христѣанството и прѣехъ св. евангеліе Христово, и повдигнахж борба противѣ Идолопоклонцитѣ, като дъркахж собори, само и само да запазѣтъ Христовата наука неповредена, и църквата да ся управлява по канонитѣ. И на тоѣ начинѣ святитѣ отци, отъ пѣрвитѣ три вѣка слѣдъ рожденіето Христово сж дали на църквата синодаленъ видѣ, и сж положили основата на църковното управление

Развитіето на каноническото право въ пѣрвитѣ вѣкове, освобожденіето на Христѣанската вѣра отъ гоненіята.

Развитіето на каноничното право въ пѣрвитѣ вѣкове, когато ся освободила Христѣанската вѣра отъ гоненіята, намира ся въ дѣлата и заключеніята на вселенскитѣ собори отъ год. 325 до 783. послѣ Христа, а относително въ помѣстнитѣ собори отъ 265 год. до 869. Въ началото на IV вѣкъ царь Костантинъ е станалъ Христѣанинъ съ сичкото си домородство, а слѣдъ смъртъта му ся покрѣстихъ и други царѣ както источни тѣй и западни. Разумѣва ся, че въ туй врѣме Христовата църква подъ милостивото покровителство на Христѣанскитѣ царѣ захванала да ся развива. Но отъ това развитіе въ нѣкой църковни учители ся родихъ разни мисли и злоупотребления въ свободното вѣроисповеданіе на божественната Христова наука, — а отъ това ся появи още и идолопоклонството. Църквата е била позвана да земе участіе и да уреди съ соборитѣ си тѣя каранія, които сж вредоносни на правото Христѣанство.

Законитѣ на тѣя собори, както и онія на апостолигѣ, дадохъ поводъ на нѣкой църковни писатели, които ся занимавахъ съ догматиката, да напишѣтъ цѣло дѣло върху канонитѣ. А и въ ново врѣме, даже и въ този вѣкъ, ся намѣрихъ канонисти, които иматъ голѣми заслуги върху каноничното право.

За изворитѣ и помощитѣ средства на каноничното право.

Кои сж изворитѣ и помощитѣ средства на каноничното право?

Извори на каноничното право ся имѣнуватъ онія уредби, които ся отнасятъ на канонично правнитѣ питанія и които иматъ пресѣдна сила въ сѣмнителни случаи. Изворитѣ на каноничното право или сж *първобитни* или *второстепенни*. първобитнитѣ извори припадѣтъ на четеритѣ Евангелиеи, а второстепеннитѣ на апостолската исторія и на тѣхнитѣ посланици, апостолски и соборни узаконенія, които сж назначени въ второто правило на шестій вселенскій соборъ.

Кои сж помощитѣ средства на каноничното право?

Помощи средства на каноничното право сж онія науки, които сж написали канониститѣ изъ главнитѣ извори на каноничното право, споредъ както сж: книгитѣ на старій завѣтъ, канонични писма отъ нѣкои св. отци, които е прѣла църквата като законно правило, преданія, обичай които сж канонически прѣети отъ цѣлата църква; и уреждения отъ гражданската власть, които не сж противни на църковния духъ и на църковнитѣ закони.

Като изложихме пѣрвитѣ извори и помощи средства на каноничното право, остава още да споменѣтъ за сѣжитѣ на особенно и то:

Четеритѣ Евангелія като първобитни извори на каноничното право.

Че сж истинна четеритѣ евангелія, отъ Матей, Марка, Лука и Ювана, първобитни извори на каноничното право, това е съвсемъ природно нѣщо, защото сѣ-

кій Христіанинъ знае, че ученіето на Исуса Христа е изложено въ тѣя четири евангелія и че тѣзи евангелска книга е съща божественна, която ни учи: нашія че Спасителъ е основателъ на Христіанската вѣра и наука на която е повдигналъ църквата. Св. църква представлява Него като пръвъ законодатель, който е далъ канонитѣ, да би могла да ся постигне цельта на неговата божественна наука.

За апостолската исторія и тѣхнитѣ посланія като второстепенни извори на каноничното право.

Че сж второстепенни извори на каноничното право апостолската исторія и тѣхнитѣ посланія, това ся доказва съ това, защото тѣ сж биле очевидци на Христовитѣ дѣла и наука, и за дето сж пріели тѣзи длъжностъ върху си, да распространяватъ словото божіе въ духътъ на неговата наука. Тѣ ни оставихж исторіята и посланіята си, като едно обясненіе на по-обширното развитіе на Христовата наука.

Ний именуваме апостолската исторія и тѣхнитѣ посланія второстепенни извори на каноничното право затова, защото тѣ ся считатъ като образъ (ликъ) на Христовата наука и дѣла, и за дето сж самитѣ апостоли направили разлика между Спасителскитѣ думи и тѣхнитѣ; защото тѣ сами говорѣхж, че Господнитѣ думи сж мѣрка за всякого. Тѣи п. пр. апостолъ Павелъ ся позивалъ на Христовата заповѣдь, когато искалъ да даде по-голъма важностъ на думитѣ си върху женидбата: *»на съпружитѣ не заповѣдвамъ азъ, но Господъ, да не ся раздѣли жената отъ мъжжтѣ.«* (1. кор. 7-10.)

Писмата на св. отци, изложени въ второто правило на шестій вселенскій соборъ, като по обширни извори на каноничното право.

Тукъ предъ всичко сме длъжни да кажемъ, че подъ имѣ Св. отци ся разумѣватъ онія лица и църковни писатели, които сж свѣтили съ устеннитѣ си или писмени поученія въ Христовата църква, които сж разяснявали и поправляли погрешнитѣ мнѣнія и заблужденія. Затова именуваме Св. отци *свѣтски наставници*. Тія святи и учени хора можатъ да ся раздѣлжтъ на два дѣла. Единитѣ ся имѣуватъ просто Св. отци, а другитѣ и църковни учители. Увторія дѣлъ спадатъ: *Василій великій, Григорій Богословъ и Іованъ Златоустъ*. Но понеже не сж писали Св. отци каноничнитѣ дѣла, то за извори на каноничното право можатъ да ся считатъ само онія тѣхни списанія, въ които ся споменува второто правило на шестія вселенскій соборъ, и които канони сж соборно припознати.

Тія Св. отци сж: 1. *Дионисій*, александрійски архіепископъ 2. *Петръ* мъченикъ, архіепископъ александрійски. 3. *Григорій*, епископъ новокесарійски. 4. *Атанасій* архіепископъ александрійски. 5. *Василій великій* архіепископъ кесарійски въ Канадокія. 6. *Григорій* епископъ ниски. 7. *Григорій* богословъ. 8. *Амфилотіа*, епископъ иконійски. 9. *Тимотей* архіепископъ александрійски. 10. *Теобилъ*, архіепископъ александрійски. 11. *Кирилъ* архіепископъ александрійски. 12. *Генадій* архіепископъ Цари градски. 13. *Кипріянь*, архіепископъ халкедонски.

Освѣнъ тія канони на Св. отци има още и други канони които сж ги писали: 1. *Іованъ Посникъ* архіепископъ Цари градски. 2. *Тарасій* архіепископъ Цари градски. 3. *Никифоръ* архіепископъ Цари градски и 4. *Никола* патриархъ Цари градски. — Канонитѣ на четирмата тія последни Св. отци не сж потвърдени отъ никой вселенскій или помѣстній соборъ.

Книгитѣ на старій завѣтъ като помощни средства на каноничното право.

Много канонични предмѣти, които сж ществуваатъ въ Христіанската църква, иматъ си основаніе на старій завѣтъ, като п. пр. тѣржествованіето на пасхата, каденіе, водоосвѣщеніе, условія за стѣпаніе въ бракъ на вѣрнитѣ съ иновѣрнитѣ, за физическата способностъ на овя, който иска да стѣпи въ священническій чинъ и т. н. затова единъ христіанскій канонистъ за да си потвърди разложеніята, може да ся позове на книгитѣ отъ старій завѣтъ като помощни средства на каноничното христіанско прво. А особенно може да си помогне съ пророческитѣ книги, въ които между

другитѣ важни и поучителни предмѣти, говори ся още и за обѣщенія месія, за врѣмето на неговія животъ; а сичко това показва, че този обѣщанній месія Исусъ Христосъ е нашъ Господъ.

Обясненіята на Валсамона, Зонара и Аристена, азбучната синтагма на Властарія и помоканонътъ на патриарха Фотія като помощни средства на каноничното право.

Когато биле събрани въ законъ канонитѣ на вселенскитѣ и поместни собори, тѣй сѣщо и на Св. отци, и когато захванахъ да ся пременяватъ въ църковния животъ, тогасъ захванахъ частни учени църковни лица да изучаватъ канонитѣ и да ги тълкуватъ (обясняватъ). Такива сж: *Тодоръ Валсамонъ* патриархъ антиохійски год. 1170. *Зоранъ*, простъ калугеринъ, който е писалъ тълкованіе на соборнитѣ правила около 1120 год. *Алексій Аристенъ*, діакопъ и икономъ на великата църква около 1160 год. Тія прочути канонисти въ срѣдній вѣкъ разсвѣтлихъ канонитѣ на соборитѣ и на Св. отци, и съ това дадохъ на другитѣ канонисти едно голѣмо помощно средство за каноничното право. Сѣщо, счита нашата църква и азбучната „синтагма“ на іеромонаха *Властарія*, койго е живѣлъ въ 13 векъ, като помощница на каноничното право, защото е събралъ сичкитѣ канони въ азбучній редъ и изложилъ сичкитѣ граждански закони, които сж съ него въ съединеніе. Най послѣ и книгата на патриарха Фотія „*помоканонъ*“ е важна помощница на каноничното право. Сѣщо и *преданіята* и *обичаитѣ* са считатъ за помощници средства на каноничното право.

Какъ ся постъпвало и какъ трѣба да ся постъпва съ обичаитѣ.

Че е църковното законодавство пазило винаги съ внимание, да ся искоренятъ отъ Христіанството сичкитѣ лошеви и идолопоклонски обичаи, това е твърдѣ ясно: 1.) Третьото апостолско правило забранява обичаитѣ, по когото сж захванали нѣкой Христіани да принасятъ въ олтаритѣ медъ, мѣко, а вмѣсто вино искусственно направени питіета. 2.) 74-то правило на шестія вселенски соборъ забранява обичаитѣ, който ся бѣше появилъ между Христіанитѣ, да държатъ обѣдъ въ църква и тамъ да пощуватъ. 3.) Правилото на шестія соборъ забранява обичаитѣ, задето нѣкой смиренни Христіани и Христіанки бѣхъ захванали да правятъ кръстъ на земѣта, и само тогасъ ся кръстели, когато ся приближаватъ да го цалуватъ.

Да не би сгрѣшилъ нѣкой канонистъ, когато би зель обичаитѣ като помощно средство на каноничното право, трѣба да бѣде твърдѣ внимателнъ: 1.) Да знае да прави разлика измежду обичаи и злоупотребеніе. 2.) Да испита, да ли този или онзи обичай когото иска да приеме като помощно средство на каноничното право, не е противенъ на Св. писаніе, на канонитѣ и на ученіята на Св. отци. 3.) Да ли обичаитѣ, когото иска да приеме, има още сила и отъ цѣлата църква или е заржанъ само отъ една помѣстна. Омъ това зависи, да ли ще може да ся употреби нѣкой обичай като помощно средство на наканоничното право. (Слѣдва.)

ПРОГРАМАТА.

За събраніето на Славянскитѣ педагози.

Живото и съгласно работене, което ся е появило въ най-ново врѣме на педагогическото поле, въ сичкитѣ образовани народи, подбудило е въ нѣколцина Славянски педагози мисль и желаніе, да би ся направило между Славянскитѣ педагози едно по-голѣмо споразумленіе, отъ колкото що е било до днесъ.

Първото общо Хърватско събраніе въ *Загребъ* година 1871 дало е згоденъ случай, щото захванало да ся размишлява по-серіозно върху реченната мисль, а конечното ѣ рѣшеніе ся оставило за събраніето, което е станало тжсъ година въ *Люблянъ*. На това събраніе е рѣшено едногласно слѣдующето:

1.) Днешнитѣ многообразни потреби на народнитѣ училища, и искусството, за дето частно учителитѣ на всяко едно Славянско плѣме не можатъ да задоволятъ тія потреби, сичко това показва ясно и очевидно, че е потребенъ особенъ органъ, който би съдържавалъ пе-

дагогическитѣ дѣла на сичкитѣ Славянскитѣ плѣмена, и на тосѣ, начинѣ да ся подпомагатѣ между-особно, и да ся развиватѣ по-успѣшно и съгласно.

2.) При това Славянскитѣ плѣмена трѣбало би да държатѣ събрания отъ Славянскитѣ педагози, които би ставали веднѣжъ въ три години, и то винаги въ другій градъ, който би билъ опредѣленъ отъ комисіята на събраніето, споредъ обстоятелствата.

3.) Събраніето на Славянскитѣ педагози ще назначава и отваря пѣтѣтъ на съгласното и взаимно работеніе за народното ъмъситаніе на сичкитѣ Славяни; дѣлата си ще управлява свѣсно съ една и сѣщата цель, т. е. за Славянското самостоятелно народно просвѣщеніе.

4.) Събраніето на Славянскитѣ педагози ще ся състои:

а.) Отъ частни лица, Славянскитѣ педагози които сѣ заслужили и които сѣ пріятели на педагогическитѣ събрания, биле мъже или жени, и които ся позоватѣ отъ комисіята.

б.) Отъ испроводени лица отъ разнитѣ педагогически и учителски дружества, отъ които всяко едно ще проважда по двамина.

Позванитѣ и испроводени лица ще бждѣтъ снабдени съ пристѣжителни писма, които ще издава комисіята (отборътъ) на дружеството, и за които ще ся плаща по два флоринта.

5.) Въпроситѣ които ще ся предложатѣ предъ събраніето, тѣ съцо и рѣшеніята, ще ся поднасятѣ на всяка една комисія предъ половина година на предъ прѣди да стане общото събрание.

6.) Събраніето на Славянскитѣ педагози ще ся състои, отъ засѣданія на събраніето и отъ засѣданія частни за всяко едно плѣме. Всяко едно питаніе, преди да ся съобщи на събраніето, трѣба да бжде разгледано на отдѣлното събрание.

7.) Засѣданіята на събраніето ще ся отварятѣ отъ предѣдателя на дружественія отборъ, послѣ това ще ся урѣди събраніето като си избере настоятелство, и подѣли на потребнитѣ отдѣленія на разнитѣ племена.

8.) Преди да ся разлитѣ събранията, ще си избере една постоянна комисія, която ще си запише сичкитѣ станали рѣшенія, и по тѣхнія духъ ще работи до бъдущето събрание.

9.) Въ тѣзи постоянна комисія ще ся избратѣ по петъ членове, отъ всяко едно Славянско плѣме което има посланикъ на събраніето. А при избираніето на членовѣтъ ще ся пази на това, да има баремъ по трима, които да бждѣтъ участници въ средата на душевната работа.

10.) Постоянната комисія на дружеството ще си избере тутакси предѣдатель и подпредѣдатель и ще си раздѣли на толкосѣ отдѣленія, колкото плѣмена иматѣ въ нежъ посланици. Частнитѣ комисіи и тѣ ще си иматѣ настоятелство, и то единъ отъ онія тримага които ся намиратѣ въ главния градъ (чл. 9.). настоятелитѣ ще си изпълняватѣ длъжноститѣ до идущето събрание. Ако би нѣкой членъ да ся помине или си даде оставката, то намѣстото му ще ся избира другій.

11.) Постоянната комисія на дружеството, ще води непрестанно писменни кореспонденци съ сичкитѣ други комисіи, а ще ся събиратѣ ако е възможно поне веднѣжъ въ година, въ онзи градъ който бжде по-згоденъ.

12.) Първото събрание на Славянскитѣ педагози ще бжде въ *Віена* год. 1873 въ врѣмето на училищния отморъ.

13.) Първото събрание на Славянскитѣ педагози ще одобри или измѣни конечно тѣя устанавленія, които важатѣ само за първото събрание.

Слѣдствіята отъ това първо събрание ще бждѣтъ за всякого любопитни, защото ако ся тури въ дѣйствиѣ, доста значително ще напредне развитіето на Славянскитѣ учители, което е невъзможно да изврши частно всяко едно Славянско плѣме; за туй съществующата комисія трѣба да има за свята длъжностъ, щото да дете не испита и ся увѣри добрѣ че ще има напредѣкъ да не предприема нищо. Затова ся призоваватѣ сичкитѣ Славянски педагози, сичкитѣ Славянски педагогически дружества, да си поднесатѣ писменно мислитѣ върху това важно предприятие до последній мѣсяць Декемврий или до уредникътъ на „Славянскія Педагози“ въ Прага, или до Г-на *Юванъ Филиповичъ* въ Загребъ, или до Г-на *Андрея Пропратникъ*, въ Люблянъ, за да ся знае да ли ще може да ся произведе нѣщо. Ако тѣ мисли намѣрѣтъ отзивъ, то комисіята пѣма губи врѣме, но ще предприеме да върши сичко каквото е пуждно, а послѣ това ще издаде по-обширни разясненія.

Привременній отборъ за събраніето на Славянскитѣ педагози.

Иванъ Филиповичъ, учит. въ Загребъ; *Петъръ Томичъ*, професоръ на реалното училище въ Раковицъ; *Скендеръ Фабковичъ*, учит. на Педагогическото училище въ Загребъ; *Себалдъ Цигларъ*, учит. въ Кралевицъ; *Янко Томичъ*, учит. въ Карловци; *Стефанъ Басаричекъ*, учит. въ Вировитицъ; *Лудевикъ Модецъ*, учит. въ Загребъ; *Юсипъ Гласеръ*, учит. на Педагогическото училище въ Петринъ; *Миланъ Г. Миличевичъ*, уредникъ „Школа“ въ Бѣлградъ; *Милорадъ Поповичъ*, книжевникъ въ Бѣлградъ; *Никола Вукичевичъ*, управителъ на Педагогическото училище въ Сомборъ; *А. Прапротникъ*, ревнителъ въ Люблянъ; *Иванъ Томичъ*, учит. въ Люблянъ; *Феликсъ Стегнаръ*, училищній надзирателъ въ Идрія; *Стефанъ Бачжора*, равнителъ въ Прага; *Юсипъ Бачжора*, учит. въ Прага; *Вацлавъ Кребба*, уредникъ „Posla z Budce“

Иванъ Машекъ уредникъ „Словенскій Педагогъ;“ I Карелъ Шлода, професоръ въ Прагъ,
Йосифъ Свѣтка, директоръ въ Карлинъ.

Въпроси за първото сѣбрание на Славянскитѣ педагози:

1. Въ какво отношение да бѣде сѣбранието на Славянскитѣ педагози къмъ общитѣ учителски сѣбрація частно на всяко едно Славянско-племя?

2. Какъ, гдѣ и отъ гдѣ да се основатъ Славянски педагогически книжици?

3. Какъ би могло да се отвори пътъ на до сегашнитѣ средства за поученіето въ училището; какви нови средства би трѣбало да се издадѣтъ и какъ да се уреди тѣхното издаване, за да задоволи потребата на сичкитѣ Славянски училища?

4. Да ли е възможно да се издаватъ книги за младежитѣ на сичкитѣ Славянски язици, да би се на тосъ начинъ разбудила и отхранила Славянската взаимностъ?

5. Да ли е потребенъ особенъ листъ за распространеніето на началата и намѣреніята на сѣбранието на Славянскитѣ педагози, и ако е, какъ би се уреждалъ и издавалъ?

6. Некъ ся разправи и изрече рѣшеніе: „Сѣбранието на Славянскитѣ педагози изявява въ имѣто на Славянското учителство, че то преграща и усвоява сичкитѣ разсвѣтлени съ наука и опитани съ искусство напредни педагогически начала, да би било приготвенно за да работи солидарно съ учителитѣ на сичкитѣ образовани народи, които Славянитѣ припознаватъ на пълно за равноправни на просвѣщеното и образованно поле.“

Като излагаме предъ умнитѣ очи на почитаемитѣ си читатели настоящата програма, която не ще никакви разясненія, защото имаме пълно увѣреніе че сички въобще оценяваме важността въ образованіето, то вѣрвами, че сѣкій ученолюбивъ Българинъ ще ся потруди да земе участіе и нашия народъ въ това свято и ползвателно, особенно за насъ сѣбрание, поне чрезъ двамина посланици. Въ този случай, голѣмъ подвигъ ще извършатъ читалищата, ако не останѣтъ хладнокрѣвни къмъ този най-важенъ предмѣтъ. Сега е врѣмето да покажемъ че има и въ насъ умни способни сили, че искаме и ний правото образование и развитіе. Да земемъ и ний участіе въ това важно предиріятіе, това е общото, горѣщо желаніе на сичкитѣ образовани Славянски мъже, при това не е нето невъзможно, стига само да ся стгласѣтъ двѣ три читалища и предмѣта е свършенъ.

АХЪ, НЕВѢРНА СЪМЪ....

Когато съмъ още дѣте била,
И Христіанска вѣра учила,
Желала съмъ сичко да познамъ,
На свѣта тайнитѣ да откриѣмъ.
Като невинно сътвореніе,
Имахъ нужда самъ отъ ученіе.
Трудихъ ся, много любозителствувахъ,
Бога да познамъ тържествувахъ.
Въ туй, мойта душа най-невинна,
Отъ страхъ Божій и отъчипъ смиренна.
Не о била като сега таквася,
Непаситна на сѣкія часъ.
Въ онуй врѣме азъ бѣхъ блаженна,
Въ свѣта отъ всякого уваженна.
Радвахъ ся на сичката вселенна,
Безъ да бѣхъ отъ нѣкого презрѣнна.
Като ангелъ отъ небето сѣино,
Въ животъгъ си съмъ била крайно.
Задоволна, оде и радостна,
Безъ да мислѣхъ на младостъ невинна.
Тѣй прекарахъ азъ много години,
Между приятели и роднини.
И минахъ младостъта си дѣтиска,
Въ отчина любовъ и майчинска.
Днитѣ чудно бързо прехвъркахъ,
Въ буйна зрѣлостъ ма докарахъ.
Да гледамъ на добро да ся учъ,
Да можъ цельта си да сполучъ.
Въ туй най-красно за мене време,
Патоварена съ тежко време.
Незнамъ сама що да работѣхъ,
Та в' свѣта и азъ да ся прославѣхъ.

Искамъ сичко що е окол' мене,
Никогѣ да не липне да и' вѣсне.
А съ това навѣрно показвамъ,
Че невѣрността си не отказвамъ.
Прѣдивна е Божята могѣщностъ!
На вредъ съ чудна непостижимостъ,
Глѣда нашитѣ противни дѣла,
И ги открива ясно на свѣта.
Презъ младостъ сичко е въ движене,
Всяко велико, мало творене,
Борави за своя си бдущностъ,
Безъ да мисли на сльичева свѣтлостъ.
Като изъ райскитѣ двери върви,
Живота си гледа да подкрепи.
Промѣна голѣма свѣдѣ глѣда,
Въ сжщата пріятна природа.
Нощъ ся минува, новъ день настава,
Душата други грижи си дава.
За по-добри дни свѣтли да стигне,
Желаніята си да постигне.
Тѣсъ върховна сила е създала,
Мене съ пріятноста украсила.
И мѣ управлява съвсемъ мѣдро,
Самъ невѣрността ми е за чудо.
Предъ свѣта азъ мислѣхъ че съмъ вѣрна,
За това откривамъ всяка тайна,
Що е на мен' вѣрно повѣрена,
Отъ цѣль свѣтъ почти най-уваженна.
Тѣй прекарвамъ днитѣ си злощастно,
Клонѣхъ къмъ сичко що е пристрастно.
Когато трѣба волно да питамъ,
Въ беда никогѣ да не влитамъ.

Кой смъртенъ може да ся противи,
Че Богъ дѣлата му ушъ невиди?

Трѣба истинната да кажемъ,
Свѣта съ измама да не лъжемъ.

За туй сме ний на свѣта родени,
Отъ Бога съ дарба надарени.

Ако искаме славна бждущность,
Трѣба да вардимъ чуждата личность.

С....

ФЕНЕРСКИ СОБОРЪ.

Оле!... тези святи старци!...

Съборъ отъ Гръцки Патрици.

Тѣ ся чудятъ що да решатъ,

Безвѣрници да нарекатъ.

Простодушния нашъ народъ,

Та да пѣма съвсѣмъ свободъ.

То са слѣ на тѣхни глави,

Що корена имъ задави.

Тѣ ни наричатъ афоросъ,

Че пѣма за тѣхъ капаросъ.

Но то му време престана,

Чи Българитѣ не хвана.

Хайди още и Схизматици,

Чи пѣма за Гърка парици!...

Д. С. Кукумяковъ.

Варна 20 Ноемврія 1872.

На кой начинъ можатъ да поникнатъ най-твърди кочички?

Наистина че е нѣщо непрятно за човѣка, когато ся сподоби съ нѣкой особен кочички (кощици) отъ нѣкой добъръ плодъ, чи като ги посѣе, и очаква съ едно голѣмо нестерпеніе да поникнатъ, а тѣ напротивъ не поникватъ никоги, а изгниватъ.

Французкитѣ градинари измислили са едно най-доброе средство, щото отъ каквото видѣ да иматъ кочички като п. пр. отъ бадемъ, зарзала, праскува, слива, оубъхъ, лешникъ, череша, мушмула и др. като ги посѣятъ, тѣ винаги изгниватъ, и ова ново откритіе днесъ употребяватъ почти сичкитѣ Нѣмски градинари, защото го опитали че е добро.

Ето какво правятъ тѣ: гуждатъ горѣченнитѣ кочички въ влаженъ пѣсъкъ въ единъ сандѣкъ или гърне и то единъ редъ кочички единъ редъ пѣсъкъ, до дето ся спълни (разумѣва ся ако има много кочички или колкото има). Послѣ ги оставя въ таквось мѣсто, гдѣто нѣма да замръзватъ. На пролѣтъ, въ мѣсець Мартъ, тѣ кочички трѣба да ся преглѣдять, и ще види сѣкій че много отъ тѣхъ сж покарали (поникнали) само ако е било мѣстото, гдѣто сж биле оставени умѣрено топло; а ако въ случай не сж още поникнали (пустнали малки жилички), тогасъ трѣба да ся емѣстятъ на едно по-влажно и по топло мѣсто, гдѣто наскоро ще поникнатъ. Ако пѣсъкътъ изсъхналъ, трѣба да ся намокри малко, но внимателно да не бжде всемъ мокъръ.

Когато вече поникнатъ сичкитѣ кочички, (което става при свършваніето на мѣсець Априль), тогасъ трѣба да ся изсипатъ отъ съдѣтъ и да ся извадятъ полегка въ пѣсакътъ като ся пази да не би да имъ ся счупятъ жилатѣ, послѣ това тукси да ся посѣятъ на опрѣделенното мѣсто. А да ся садятъ трѣба тогасъ, когато е врѣмето облачно и когато нѣма вѣтъръ. Трѣба да ся пази и на това: дето не ся изваждатъ изъ пѣсакътъ повече кочички, но само толкосъ, колкото ще можешъ да посадишъ, и тутакси на часа да ся посаждатъ, за да не изсъхнатъ отъ здухътъ.

Когато ся садятъ, трѣба да имъ ся гужда направо жилата, послѣ да ся запятъ съ малко отсяна земя, сжщо и когато ся подадѣтъ отъ земята пакъ да ся сипятъ. Никоги нетрѣба да ся сади една кочичка на онуй мѣсто, гдѣто мислимъ да остане за винаги, защото главната жила става толкосъ дебѣла, щото недобива старнитѣ си други успоредни жили, и това вреди на дървото и затова недава много плодъ.

Хлѣбъ отъ трици.

Предъ нѣколко години ся говори доста по чуждитѣ списанія върху хлѣбъ отъ трици, за туй мислимъ че ще бѣде занимателно за нашитѣ читатели, ако и нѣ поговоримъ върху тосъ предметъ, когато знаемъ че е нужно да има човѣкъ понятие отъ сичко, което е важно. Върху този хлѣбъ най напредъ е говорилъ професоръ *Либигъ*, когато стана гладъ въ источна Прусія. Ний тукъ ще съобщимъ и изложимъ самитѣ думи на Либига. Той казва: »Хлѣбъ отъ трици, не е никакъ ново измишленіе; но предъ 400 години Англичанитѣ сж мѣсили хлѣбъ отъ трици, и нѣкой сж *Тома Трионъ* е писалъ върху този хлѣбъ въ книгата си; която е издалъ подъ названіе: »*Пятъ нѣмъ здравіето, дългъ животъ и щастіе.*«

Който дава една най малка важность на здравіето си и иска да остане вѣренъ на природата, той несмѣе да отдѣля най-финото (дребно и чисто) брашно отъ най черното, защото чистото брашно има затворително, а черното разтворително свойство; затова и отъ двата вида брашно замѣсенъ хлѣбъ е най-здравъ. По-здравъ е по-питателенъ (хранителенъ) онзи хлѣбъ, който е замѣсенъ само отъ черно брашно нежели само отъ чисто. Затова който ся храни съ бѣлъ хлѣбъ замѣсенъ отъ чисто брашно, той си поврежда здравіето, и върши работа която е противна на природата и наразумѣтъ. Най напредъ ся открило чистото брашно за онія разкошни хора които не сж познавали нето себѣ си, нето природата, нето правата сила на пшеничното зърно. Добръ казва *Трионъ* че: „хлѣбъ съ трици е най-природенъ, а онзи който е отъ отсѣяно брашно замѣсенъ, той е съвсемъ противенъ на природата.“

Въ най ново врѣме единъ Английски професоръ *Грамъ*, е описалъ най-добрѣ важностьта на хлѣбъ отъ трици и е училъ народътъ какъ да го мѣси по-добръ. Въ Англія и въ Америка, тосъ хлѣбъ ся мѣси и ѣде твърдѣ много и познатъ е подъ имѣто „*Грамовъ хлѣбъ.*“

Професоръ *Либигъ* говори на още върху този хлѣбъ слѣдующето: Хлѣбъ отъ трици е много по питателенъ отъ онзи който е замѣсенъ отъ отсѣяно брашно. Всяко зърно като ся преобраща въ брашно губи отъ питателната си сила. Хлѣбъ съ трици е много по здравъ и по-вкусенъ отъ най-бѣлія хлѣбъ. Пресенъ хлѣбъ ся мѣси въ домътъ ми сѣкій день и ний го ѣдемъ, сжщо и гоститѣ ни твърдѣ радостно; който не го познава, той незнае какъвъ особенъ вкусъ има въ него и колко помага на здравіето!

Хлѣбъ съ трици може да ся мѣси и отъ рѣжно и отъ житно брашно. Той твърдѣ сладкъ. Човѣкъ като иска лесно може да ся научи да го ѣде, защото вкусътъ му е много добръ.

Въ III Кн. на листътъ си, бѣхме обнародвали едно писмо, което испроводи *Черковно Пѣвческо дружество* въ Руссе, до Г-на директора на *Богословското училище* въ *Вѣлградъ*, което го питаше за причинитѣ: защо ся изключихъ ученицитѣ които бѣше испроводило да ся учатъ изъ училището толко съ безвремено? На това питаніе, днесъ получихъ слѣдующія отговоръ:

На благоизбраното *Церковно Пѣвческо Болгарско дружество Рухчюшко*
въ *Рухчюкъ*.

Нека ми опрости то дружество, за дето неможахъ да му отговорѣмъ благовременно неговото исканіе върху причинитѣ за дето излѣзохъ изъ нашето училище неговитѣ три момци. Званичнитѣ работи, особено въ туй последньо време, до дето е траело събраніето *Крагуевацъ* отземахъ ми сичкото врѣме, и тѣй вършихъ само онова, което е неотложно оставяхъ на дълго врѣме онова, което е могло да ся отложи.

Сега пжкъ като отговарямъ на писмото на това почтено дружество, отговарямъ искрено и съвѣстно, че и азъ незнамъ правата причина, защо тия три младежи остави нашето училище. Формалната причина бѣше тжсъ: тѣ нерачихъ да ся покорятъ на редъ който ся върши споредъ училищния законъ надъ сичкитѣ ученици въобще. Училищния законъ казва: да ся нареждатъ по нумеритѣ ученицитѣ тжй, щото отъ сѣкій классъ да има по двама трима, разумѣва ся затова, за да ся упражняватъ и докаратъ по-добръ. Споредъ този законъ и тѣ бѣхъ опредѣлени по разни нумери. Но тѣ невзирѣхъ да склонятъ на тосъ

оредъ въ квартиръ, но рѣшително казахъ, да ги оставя въ една стажа сичкитѣ заедно (тѣ бѣхъ 7) или ако не може да бѣде туй, то тогасъ да имъ дамъ дозволеніе да си намѣрѣтъ квартиръ въ градътъ. Азъ имъ на това отговорихъ, че първото не може да бѣде, а последното не имъ забранявамъ. И тѣй ги оставихъ. Между тѣя още въ сѣщія день додохъ отъ бѣхъ четирма и казахъ, че ся покороватъ на наредбата и че ще ся раздѣлѣтъ по нумеритѣ въ които ся опредѣлени. А вашитѣ три питомци не додохъ въ него день но на другія, и цомъ додохъ, тутакси поискахъ свидѣтелства, като ми изявихъ, че тѣ искатъ да си отидѣтъ въ отечеството. Свидѣтель ми е съвѣстѣта, а още и двама професори на богословіята, че азъ те имъ дадохъ радостно свидѣтелство, но ги забавихъ два три дни, за да ся оставѣтъ отъ туй намѣрение. Но когато видѣхъ че сѣ неизмѣняеми въ желаніето си, тогасъ ми додохъ на умътъ тѣя двѣ мисли: 1. Че тукъ има нѣкой прѣсъ отъ старна, или 2. може би дѣтцата да не сѣ задоволни отъ това наше братско гостоприемство, за което и самичакъ признавамъ, че не е твърдѣ раскошно; ній сме новъ народъ! Нуждитѣ ся умножаватъ, а малко сѣ дѣйствиошитѣ рѣцѣ, които да даватъ и донасятъ по-вече хлѣбъ. За това сме въ ученическото издържаніе както и въ сичко твърдѣ щедливи. Наистина, че на вашитѣ питомци правимъ нѣщо по-вѣче отъ колкото на нашитѣ домородци. Но и пакъ съмъ мислилъ, че вашитѣ дѣтца може би да сѣ отъ по-добри търговски къщи, и че сѣ научени на по-добра угодность, и затова имъ ся вижда тежко това положеніе.— По това разсѣдихъ че е по-добрѣ да ги отпу- снѣхъ, когато вече и сами неотложно искахъ това. Затова имъ дадохъ и свидѣтелствата и 16 рубли пѣтти разноски и ги отпузнахъ.

Ето какъ е вървѣла работата и какъ ся свършила. Прочее тѣ сѣ криви предъ формал- ния училищній законъ, защото не ся покорихъ на наредбата ми относительно за общечитіето, а безредіето не ся търпи нигдѣ, сѣщо не е могло да ся търпи ни тукъ. А защо тѣ не ся покорихъ на тосъ редъ, тѣ знайтъ това по-добрѣ. Тѣ сѣ сега предъ васъ, принудете ги нека ви кажѣтъ истинната. И на мене ще бѣде мило ако дознамъ че е тукъ съществувалъ нѣкой прѣсъ отъ старна, за да ся покрижъ и отклонѣъ злото за въ бъдуще, което разваля нашата братска заедница.

като ся препорѣчвамъ на любовта въ
вашъ истинскій богомолецъ
Директоръ на богословіята
Прота Н. Поповичъ.

Бѣлградъ 25 Октомврія 1872.

Благоговѣйній Г не
Н. Поповичъ
въ Бѣлградѣ!

Извинетѣ на свободата която земаме да ви кажемъ нѣколко думи предъ сроднія вамъ по вѣра и кръвъ Болгарскій народъ: На чинѣтъ ви е най-пристойно да обичате истинната и прав- дата, искренностьта и благо-щастіе на сѣко едно сътвореніе, блго отъ каквато ще народность. Но, ако ви кажемъ съвсемъ чисто-сърдечно, че вие ся лишаватѣ отъ всяка една священо-Хри- стианска добродѣтель, то некъ не ви ся види чудно, зло или клевета, защото съвѣстѣта ви ся мами като си мечтае, че върши най-голѣми добрини, безъ да знае че прави смъртни злини. Из- лишно е да ви излагаме длѣжноститѣ най-святѣ за званіето и чинѣтъ ви, когато ги вие зна- ете по-добрѣ отъ насъ. Но за да не мислитѣ че вашитѣ добрини сѣ заровени въ тъменъ мракъ, ній ще ви ги открийми отъ части, като ви молимъ най-покорно да ги съслушате и вмѣсто да ни благодаритѣ, по-добрѣ ще сторите да ся потрудите, щото да потячтите тосъ родъ добрини, съ които сте днесъ овладани.— Вие съ повѣденіето си къмъ повѣреннитѣ ви ученици и бити ймуци свещеници, си понижавате званіето, понижавате важностьта на завѣденіето, понижавате Христіанското ученіе, омаловажавате имѣто си, убивате щастіето на много души... разу- мѣва ся чи ще ма попитате защо и съ какво?... Защото гонитѣ, и тѣпчатѣ Българщината и языкѣтъ имъ. Половината отъ ученицитѣ сѣ ваши слѣпи, привърженици т. е. шпіони, учитѣ ги братъ да издава брата си за собственій ви интересъ. Съ благодѣніето сиромашко вие ся ра- сполагате както вие волѣта, съвсемъ немилостиво, за обогатяваніето на касата ви. Ученицитѣ отъ васъ и отъ дивитѣ ви тирани, под-економи, ваши шпіони, нѣматъ никакво задоволствіе на душитѣ си, за да можатъ спокойно да си слѣдватъ наукитѣ. Заниманіята ви относительно да пра- витѣ пропаганда изъ Македонія, не ви допусчатъ да си испѣлнявате по-точно училищнитѣ длѣ- жности, и съ това правитѣ да си губятъ ученицитѣ златното врѣме.— Ето ви въ кратко до- бринитѣ, съ които ся отличавате, като единъ директоръ на православното-богословско училище въ Бѣлградъ. Не щемъ за сега да ви откриваме че имаме пълно познаніе отъ сичкитѣ ви добри- ни, само би ви посвѣтвали, да ся отхвърлитѣ отъ лошитѣ дѣла и предрасѣжда, съ които на- жалость сте овладани, да не мѣчатѣ вече невиннитѣ душички, ако си желаете спокойнія жи- вотъ. А въ противенъ случай безъ да ви заплашваме, увѣряваме ви, че моралната богословія, която сте изучили и предаватѣ на другитѣ, ще ви падне горчивичка. Знайте веднѣжъ за ви- наги че и Българитѣ иматъ умни сили, които не сѣ ги спичелили съ посредствіе на вашата пълна съ животини храна. За сега толкосъ, а другъ пѣтъ, дай Боже да бѣде сичко против- но, т. е. чисто похвално и Христіанско.

НОВИНИ ОТЪ ТУЛЧА.

Н. Високопреосвященство Григорій, митрополитъ Даростоло-Червеевскій, отъ тѣхто е дошлъ въ града ни неморно работи. Насѣленіето, както въ града, тѣжъ и въ околестіята, Българе, Власи, Липовани, даже и чужди народи, като че и тѣ сѣ интересуватъ, съ крѣпко но благодарни. Насредъ и въ сичко ся показва усѣбъхъ. Осавъ Тулчански (8-9) села, тѣй сѣбълучи да убѣди и присъедини съ насъ Българитѣ и сичкитѣ Молдовани отъ Мачинъ и окрѣжестіа му, което сѣстои отъ 11 села чисто Молдовански. Въ Мачинъ сѣбъдъ свѣтлотому по-срещаніе отъ Българе и Власи въ два дни ся свършило сичко и днесъ тамъ Власитѣ сѣхъ подъ Бъл. Екзархатъ.— Отъ Мачинъ Н. Високопр. отиде по селата, гдѣто Молдованитѣ на купове на купове отиватъ да му цѣлуватъ св. дѣвница, изражаватъ му признателността си даватъ му подпискитѣ си за припознаваніе и го молятъ да посѣти селата имъ; тугъ става едно надпредваряніе: кой и кой да отидѣтъ по напредъ за да му ся подчинятъ и да го призоватъ. И така тѣзи дни тукашнитѣ неравни мѣста са крѣтосватъ отъ пълкоже хора едни на горѣ— кѣдѣ Н. Високопр. други на долу, сѣкѣй ся враца въселъ и пълнъ съ радостъ и надежда. По тѣзи причина Н. Високопр. ще посѣти града въ Руссе май кѣсничко.

Говори ся че тѣзи зима, Тулчанци ще го задържатъ и нѣма да го пуснатъ да си отиде въ града си.

Тулча 20 Ноемврія 1872.

НОВИНИ ОТЪ СЕЛО ГОРНО-АБЛАНОВО.

(Русчюшко окрѣжіе).

Нѣколко Христіанки Българки въ туй село, а именно Г-жа баба Иванка Рускова, Деца Тончева и Пена Ташева, съставили сѣ дружество, събрали едно количество пари, купили три голѣми икони за черковата и имали до 300 гр. готови пари. Цѣльта имъ е да си отворятъ училище. Горко ся оплакватъ отъ припятствіята на чорбаджіята Герги Кочевъ, който съвсемъ немилостиво ся разполагалъ съ черковнія имъ имотъ.— Ний ненамираме думи съ кѣнто да похвалимъ тѣя родолюбиви Българки, които ако и да живѣятъ на село, пакъ оценяватъ нуждата отъ училище. Да сѣ живи и здрави! Дано ся умножи числото имъ.

ПОДАРЪЦИ ОТЪ «СЛАВА»

Г-нъ Ив. Т. Поповъ (Сливненецъ) благоизволи да подари едно год. теченіе за Читалището „Зора“ въ Руссе.— Г-нъ Хр. Н. Прослянковъ за новото училище въ махалжтѣ на св. Димитрія въ Лѣсковичъ.— Единъ Ловчанинъ подарява за женското дружество „Правда“ въ Ломъ.—

Г-нъ Ангелъ Т. Аміорговъ (Търновецъ) благоизволи да подари петъ годишни теченія на „Въл. Благодѣтелно братство“ въ Ц-градъ, като го моли да ги распореди по Бъл. училища възъ Македонія.— Ний ненамираме думи съ кѣнто да похвалимъ родолюбіето на Г-твсвому, освѣнъ да му благодаримъ сърдечно на помощта.

Умоляваме най-учтиво Г-да настоятелитѣ си, които не сѣ ни испроводили още предплата за листа, да побързатъ, съ което ще ни избавятъ отъ мъчнотитѣ, които посрещаме въ дѣлата си.— Също и за стойността на драмата „Кардамъ“ която още не е исплатена на печатницата.

Г-ну Ив. В. Мандевъ въ Казанлъкъ. Спомощницитѣ на драмата „Кардамъ“ въ Варна, искатъ си книгитѣ: Яветъ ни часъ по-скоро: Какъ да постъпимъ?— Въ васъ ли е сѣжността имъ?

СЪДЪРЖАНІЕ:

Тако да просѣтѣтся свѣтъ вашъ предъ челоуѣки, яко да видятъ ваша добрая дѣла.— Морални поученія.— Надгробно слово.— Поздравително писмо.— Канонично право.— Програмата за събраніето на Славянскитѣ педагози.— Ахъ, невѣрна съмь... (стихотвореніе).— Феверекъ соборъ (отъ Д. С. К.).— На кой начинъ можатъ да поинкнатъ най-твърди кочички?— Хлѣбъ отъ трици.— Отговоръ на Черков. Пѣвческо дружество въ Руссе (отъ Влаг. Н. Поповичъ директоръ на Богослов. училище въ Вѣлградъ).— Отговоръ на сѣщія—

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

Въ Печатницѣтъ на Дунавскѣтъ Область, * (طوبونه ولايتي مطبعة سنده باصلمشدر) *